

اثر کنترل مکانیکی و شیمیایی علف‌های هرز بر تراکم و بیوماس علف‌های هرز چند ساله در پنبه

اردشیر کهنسال^۱، محمد رضا رضانی مقدم^۲، رضا قربانی^۳، حمیراء سلیمی^۴، محمد رضا روستائزاد^۵ و سیدوحید اله میرعلوی^۶
^۱دانشجویان کارشناسی ارشد شناسایی و مبارزه با علف‌های هرز دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، ^۲به ترتیب عضو هیات علمی مرکز تحقیقات پنبه شرق کشور- کاشمر، استاد یار گروه زراعت دانشگاه فردوسی مشهد و عضو هیات علمی مرکز تحقیقات گیاه پزشکی کشور

چکیده

به منظور بررسی اثرات کنترل مکانیکی و شیمیایی و تلفیق آنها، در کنترل علف‌های هرز چند ساله پنبه (رقم ورامین)، آزمایشی در سال زراعی ۸۵-۸۴ در ایستگاه تحقیقات پنبه شرق کشور- کاشمر انجام شد آزمایش بصورت طرح آماری بلوک‌های کامل تصادفی با ۱۳ تیمار و چهار تکرار انجام شد ترکیبی از علف‌کشی پیش کاشت تری فلورالین و اتال فلورالین، فلومترون پرومترین به صورت پیش رویشی، تری فلوکسی سولفورون همراه با روغن سیتوگیت ۲ در هزار به صورت پس رویشی بین مرحله ۵ تا ۸ برگی پنبه و تلفیق دز کاهش یافته آنها با هم و یکبار کولتیواتور، دو بار کولتیواتور و تیمار وجین تمام فصل و بدون کنترل علف‌های هرز در تمام فصل رشد به عنوان شاهد ۱ و ۲ منظور شد نتایج نشان داد که اتال فلورالین + تری فلوکسی سولفورون سدیم بیش از سایر تیمارها در افزایش عملکرد (۳/۰۶۲ تن در هکتار) موثر بود و درصد کاهش تراکم و بیوماس به ترتیب در خارشتر (اندام هوایی) (۹۴/۹٪ و ۹۳٪) و اویار سلام ارغوانی، (۸۷/۵٪ و ۸۹/۳٪) پیچک (۸۴/۲٪ و ۹۰٪) بود. انوک (۱۵ gr/ha + سیتوگیت)، باعث کاهش تراکم خارشتر (اندام هوایی) (۹۲/۸٪) و اویار سلام (۹۰/۷٪) شد. کانووی نیز باعث کنترل اویار سلام (۸۱/۳٪) شد

مقدمه

استفاده از فرآورده‌های شیمیایی جهت کنترل آفات کشاورزی، به خصوص علف‌های هرز باعث ایجاد گونه‌هایی از علف‌های هرز در شرایط مدیریت شده و با سازگاری بالا، در این شرایط شده است (۱۱). بنابراین کنترل موثر علف‌های هرز و موفقیت در کاهش رقابت آنها با گیاهان زراعی نیاز به تغییرات اساسی در طرز تفکر فعلی دارد (۹). اما مدیریت تلفیقی علف‌های هرز عبارت است از استفاده آگاهانه از ترکیب روشهای پیشگیری، زراعی، مکانیکی و ابزارهای شیمیایی که باعث فشار بر روی علف‌های هرز، پایین نگه داشتن آستانه اقتصادی، افزایش عملکرد و سود دهی محصول می‌شود (۸). هدف مدیریت تلفیقی علف‌های هرز این است که با استفاده از اطلاعات علمی، تدابیری در مدیریت علف‌های هرز به کار گیرد که منجر به تولید عملکرد مطلوب شود (۴). مدیریت تلفیقی به این معنی نیست که تنها قصد دارید که کنترل شیمیایی را به طور کامل کنار بگذارید (۸). کانووی ترکیبی از دو علف‌کش فلومترون و پرومترین می‌باشد هر دو علف‌کش در کنترل علف‌های هرز پهن برگ و باریک برگ مزاح پنبه به طور انتخابی و سیستمیک عمل می‌کنند و فلومترون بازدارنده انتقال الکترون فتوسنتزی در فتوسستم (II) و بازدارنده ییوستتر کاروتنوئیدها می‌باشد (۱۰). که عموماً به صورت پیش رویشی برای کنترل علف‌های هرز دو لپه یکساله در پنبه به کار برده می‌شود (۱۰). تری فلوکسی سولفورون سدیم با نام تجاری انوک از علف‌کش‌های پس رویشی و خانواده سولفونیل اوره و بازدارنده آنزیم استولاکتات سیتاز (ALS) می‌باشد. که جهت کاربرد آن

باید از سور فکانت‌های غیر یونی به میزان ۲۵ در صد حجمی استفاده کرد و در مرحله ۵ برگی و یا ۶۰ روز قبل از برداشت پنبه به کار برده می‌شود (۶). از نظر سم شناسی علف کشی بسیار مناسب و با سمیت بسیار پایین برای جانداران، سازگار با محیط زیست و به مقدار بسیار کم به کار برده می‌شود (۷).

مواد و روش‌ها

این آزمایش در سال زراعی ۸۵-۸۴ در ایستگاه تحقیقات پنبه شرق کشور- کاشمر بصورت طرح آماری بلوک‌های کامل تصادفی با ۱۳ تیمار و چهار تکرار انجام شد. تیمارها ترفلان (تری فلورالین EC 48%) و سونالان (EC 33.3% اتال فلورالین) به ترتیب با دزهای ۲/۵ و ۳/۵ لیتر در هکتار به صورت خاک مخلوط یک روز قبل از کاشت پنبه مصرف گردید. علفکش کانووی DF (تری فلوکسی سولفورون سدیم 440g/kg prometryn 440g/kg fluometuron) به صورت پیش رویشی با دز ۲/۸ کیلو گرم در هکتار، انوک 75 WG (تری فلوکسی سولفورون سدیم) با دز ۱۵ گرم در هکتار همراه با روغن سیستوگیت ۲ در هزار به صورت پس رویشی بین مرحله ۵ تا ۸ برگی پنبه، تری فلورالین + تری فلوکسی سولفورون سدیم، اتال فلورالین + تری فلوکسی سولفورون سدیم، فلو مترون پرومترین + تری فلوکسی سولفورون سدیم، تری فلورالین + کولتیواتور، اتال فلورالین + کولتیواتور، فلو مترون پرومترین + کولتیواتور با دز کاهش یافته به ترتیب به میزان ۲lit + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr (۱۰ سیستوگیت ۲ در هزار)، (۳lit + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr) (۱۰ سیستوگیت ۲ در هزار)، (۲lit + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr) (۱۰ سیستوگیت ۲ در هزار) و (۲lit + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr + 10 gr) (۱۰ سیستوگیت ۲ در هزار) قبل از شروع فاز رویشی پنبه و تیمار وجین تمام فصل و تیمار بدون کنترل در تمام فصل علف‌های هرز با پنبه به عنوان شاهد ۱ و ۲ منظور شد. جهت آماده کردن قطعه آزمایشی، در پاییز با گاو آهن برگردان دار، شخم عمیق زده شد. عملیات تکمیلی تهیه بستر در اوایل اردیبهشت با انجام دیسک و لودر انجام شد. کرت‌ها در ۴ ردیف جوی پشته ای با عرض هر پشته ۷۰ سانتیمتر و فاصله بوته روی پشته ۲۰ سانتیمتر و طول ۱۰ متر تهیه شد. فاصله بلوک‌ها ۶ متر انتخاب شد. جهت کاربرد علف کشها در مزرعه از سمپاش پستی با نازل بادبزن ۸۰۰۳ و با فشار ۲ بار و ۴۰۰ لیتر آب در هکتار استفاده شد. و از کولتیواتور هلالی جهت کولتیواتور در بین ردیف‌ها استفاده شد. پس از کاربرد علف کشهای خاک مخلوط کاشت پنبه انجام شد. جهت تعیین وزن و ش، با حذف دو خط کناری و حذف یک متر از انتها و ابتدای کرت، محصول وسط که شامل دو ردیف میانی بودند. در چین اول و دوم برداشت شدند و عملکرد کل از جمع آنها بدست آمد. صفات مربوط به علف هرز شامل تعیین تراکم و زیست توده علف‌های هرز بود، پس از بزرگ شدن غوزه‌ها و با استفاده از کوادرات ۵×۵ سانتیمتر اندازه گیری شد. برای این منظور کوادرات در هر بار نمونه گیری به صورت سیستماتیک در داخل کرتها گذاشته شد و سپس علف‌های هرز داخل آن به تفکیک شمرده و بعد آنها به آزمایشگاه منتقل شد. برای اندازه گیری بیوماس علف‌های هرز به تفکیک گونه، بوته‌ها در آون با دمای ۷۵ درجه سانتیگراد به مدت ۴۸ ساعت قرار داده می‌شد سپس با ترازویی با دقت ۰.۱٪ توزین می‌شدند. نتایج بدست آمده با استفاده از نرم افزار MSTAT-C آنالیز شد میانگین داده‌ها در سطح احتمال ۵٪ با آزمون دانکن طبقه‌بندی شد و نمودارها با نرم افزار Excel رسم شد.

نتایج و بحث

عملکرد: اثر مدیریت‌های مختلف علف هرز بر صفات ارزیابی شده در سطح ۵ درصد معنی دار بود. مقایسه میانگین تیمارها بر اساس آزمون دانکن (جدول ۱) نشان داد که بیشترین عملکرد کل مربوط به تیمار شاهد با وجین علف هرز در طول فصل رشد به میزان ۳/۶۲۰ تن در هکتار بود. تیمارها اتال فلورالین + تری فلوکسی سولفورون سدیم، فلو مترون پرومترین + تری فلوکسی سولفورون سدیم و تری فلورالین + تری فلوکسی سولفورون سدیم و به ترتیب میزان ۳/۰۶۲، ۲/۸۱۳ و ۲/۶۷۰ تن در هکتار در یک گروه قرار گرفتند.

اثر تیمارها بر تراکم و بیوماس چندساله‌ها: همچنین مدیریت‌های مختلف علف هرز بر تراکم و بیوماس علف‌های هرز چند ساله در سطح ۵ درصد معنی دار بود. جدول ۲ و ۳ در صد کاهش تراکم و بیوماس تیمارهای مختلف نشان می‌دهد. بیشترین درصد کاهش تراکم خارشتر نسبت به شاهد بدون کنترل در طول فصل رشد مربوط به تیمارهای سونالان+انووک، کانووی+انووک، انووک و ترفلان + انووک به ترتیب به میزان ۹۴/۹٪، ۹۲/۸٪، ۹۲/۳٪ و ۸۵/۶٪ بود و بیشترین درصد کاهش بیوماس به میزان ۹۳٪ مربوط به تیمار سونالان+انووک بود. در صد کاهش تراکم و بیوماس کهورک به ترتیب مربوط به تیمار انووک به میزان ۸۹/۶٪ و تیمارهای کانووی+انووک و سونالان+انووک ۷۱٪ و ۶۹/۴٪ بود. درصد کاهش تراکم و بیوماس پیچک مربوط به تیمار سونالان+انووک به ترتیب ۸۴/۳٪ و ۹۰٪ بود و همچنین اثر تیمارهای مختلف بر روی اویارسلام مربوط به تیمارهای انووک و کانووی+انووک به میزان ۹۰/۷ بود و کاهش بیوماس نیز مربوط به تیمارهای علف کشهای جدید و دز کاهش یافته آنها با علف کشهای دیگر به میزان بیش از ۸۰٪ بود.

جدول (۱) مقایسه میانگینهای عملکرد پنبه

تیمار	عملکرد کل (تن در هکتار)
شاهد با کنترل	a۲/۶۲
سونالان+انووک	b۲/۰۶۲
کانووی+انووک	bc۲/۸۱۳
ترفلان +انووک	bc۲/۶۷
تری فلوکسی سولفورن سدیم(انووک)	c۲/۵۰۲
کانووی+کولتیواتور	c۲/۴۸۵
فلومترون پرومترین(کانووی)	cd۲/۴۰۲
سونالان+کولتیواتور	cd۲/۴۰۶
اتال فلورالین(سونالان)	cd۲/۴۳۶
ترفلان+کولتیواتور	c۲/۵۰۲
تری فلورالین(ترفلان)	cd۲/۴۵۴
کولتیواتور+کولتیواتور	d۲/۰۰۳
شاهد بدون کنترل	e۰/۹۳۱

در هر ستون اعدادی که دارای حرف مشترک هستند تفاوت معنی داری ندارند

جدول (۲) درصد کاهش تراکم علف‌های هرز در مدیریت‌های مختلف علف هرز پنبه نسبت به شاهد بدون کنترل

عنوان	<i>Alhagi persarum</i>	<i>Prosopis stephaniana</i>	<i>Crotalaria arvensis</i>	<i>Cyperus rotundus</i>
تیمار	خارشتر	کهورک	پیچک	اویارسلام زرد
شاهد بدون کنترل	۳۳/۵	۷/۵	۳۴/۲	۲
کولتیواتور+کولتیواتور	۵۱/۶	۳۵/۶	۵۰	۲۱/۹
تری فلورالین(ترفلان)	۵۰/۵	۴۱/۷	۵۱/۲	۲۵
اتال فلورالین(سونالان)	۶۳/۴	۶۲/۵	۷۴/۴	۸۱/۳
فلومترون پرومترین(کانووی)	۹۲/۳	۸۹/۶	۷۸/۸	۹۰/۷
تری فلوکسی سولفورن سدیم(انووک)	۶۰/۹	۳۳/۷	۴۳/۴	۲۱/۹
ترفلان+کولتیواتور	۷۰	۱۶/۷	۴۲/۷	۴۰/۷
سونالان + کولتیواتور	۶۷/۵	۲۴/۴	۴۸/۸	۵۰
کانووی + کولتیواتور	۸۵/۶	۷۰/۸	۷۳/۲	۸۷/۵
ترفلان+انووک	۹۴/۹	۷۵	۸۴/۲	۸۷/۵
سونالان+انووک	۹۲/۸	۷۲/۹	۷۸	۹۰/۷
کانووی+انووک	۹۷	۹۴/۷	۹۷/۵	۹۷
شاهد با کنترل				

جدول (۳) درصد کاهش وزن خشک علف‌های هرز در مدیریت‌های مختلف علف هرز پنبه نسبت به شاهد بدون کنترل

عنوان	<i>Alhagi persarum</i>	<i>Prosopis stephaniana</i>	<i>Crotolulus arvensis</i>	<i>Cyperus rotundus</i>
تیمار	خارشر	کهورک	پیچک	اویارسلام زرد
شاهد بدون کنترل	۰	۰	۰	۰
کولتیواتور + کولتیواتور	۲۰	۱۶/۹	۳۷	۲۰
تری فلورالین (ترفلان)	۴۸	۵۳/۷	۵۵	۴۰
اتال فلورالین (سونالان)	۶۳	۴۹/۳	۵۷	۴۰
فلومترون پرومترین (کتووی)	۶۷	۵۸/۹	۷۳	۷۲/۵
تری فلوکسی سولفورن سدیم (تووک)	۸۵	۶۴/۶	۸۹	۸۰/۸
ترفلان + کولتیواتور	۵۶	۴۹/۳	۵۳	۴۰
سونالان + کولتیواتور	۶۸	۵۳/۴	۵۳	۴۵
کتووی + کولتیواتور	۶۴	۵۷/۳	۵۴	۵۵
ترفلان + تووک	۸۰	۶۴/۳	۷۶	۷۹/۵
سونالان + تووک	۹۳	۶۹/۴	۹۰	۸۹/۵
کتووی + تووک	۸۱	۷۱	۸۲	۸۳
شاهد با کنترل	۹۵	۸۰	۹۹	۹۴/۵

منابع

۱. موسوی، م. ۱۳۸۰. مدیریت تلفیقی علف‌های هرز (اصول و روش‌ها) نشر میعاد.
2. Brecke, B. J., and D. O. Stephenson. 2006. weed control in cotton (*Gossypium hirsutum*) with postemergence applications of trifloxy sulfuron-sodium. *Weed Technology*. 20 : 377-383.
3. Buhler, D. D. 2002. anniversary – invited article challenges and opportunities for integrated weed management. *Weed Science*. 50 : 273 – 280.
4. Ferrell, J. A. G. E. MacDonald, and B. J. Brecke. 2006. Weed management in cotton. <http://edis.ifas.ufl.edu>.
5. Hudetz, M., W. Foery, G. Weels, and G. E. Soares. 2000. (CGA 362622, a new low rate Novartis post-emergent herbicide for cotton and sugarcane. *Weed Sci*. 53 : 163-166.
6. Knezevic, S. Z. 2005. use of Herbicide tolerant crops as component of an Integrated weed management program. Available. <http://cotton.pi.csiro.au/Assets/PDFfiles>.
7. Proost, R. T., K. B. Shelly, and J. K. Postle 1998. Integrated weed management. Available at: www.univ.wisc.edu/Ext.Bull.
8. Tomline, C. D. 2000. The pesticide manual. B. C. P. C. pp: 442-443 and 766-767.
9. Wyse, D. L. 1994. New Technology and approaches for weed management in sustainable agricultural systems. *Weed Technology*. 8:4:403-407

Effects of integrating mechanical and chemical weed control on perennial weed density and biomass in cotton (*Gossypium herbaceum*)

A. Kohansal, M. R. Ramazani Moghadam, R. ghorbani, H. Salimi, M. R. Rusta-nejad, S. V. Miralavi

Department of Agronomy, agricultural and Natural resources Islamic Azad University of mashhad and Birjand ,Faculty of Agriculture Ferdowsi University of mashhad ,Plant Pests and Diseases Research Institute

Abstract

In order to study the effects of integrating mechanical and chemical methods of weed control, a field study was conducted at the cotton research station of Kashmar, using randomize complete block designs (RCBR) with 13 treatments and 4 replications in 2006. The cotton cultivar used in the project was "Veramin". Treatments included trifluralin (PPI), ethalfluralin (PPI), prometryn fluometuron (Peg) (trifloxysulfuron sodium with +Cytogate 2/1000 post emergence at 5-8 leaf stage of cotton, and their integration, one time cultivator + two times cultivator, all season weed infested and weed free as controls. Results showed that after weed free check, the plots treated by ethalfluralin + trifloxysulfuron sodium +cytgate 2/1000 had the highest yield (3.062 t / ha) and this treatment reduced density and dry weight of *Alhagi persarum*, (94.9 %,94.9%), *Cyperus rotandus* (87.5 % 89.3%) *Convolvulus arvensis* (84.3%,90%). Also applying Envok at 15 gr/ha + cytgate reduced density of *Alhagi persarum* (shoot) (92.8%) and *Cyperus rotundus* L. (90.7%). Convoy controlled *Cyperus rotandus* (81.3%) effectively.

Key words: Cotton, Integrated weed management, Mechanical control, Chemical control, Envok, Convoy.